

საგანგებო მდგომარეობის განმავლობაში და მას შედეგ კოვიდ-19-თან დაკავშირებული ხარჯების მონიტორინგი

შუალედური ანგარიში

ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტი (IDFI) ევროკავშირის (EU) მიერ მხარდაჭერილი პროექტის ფარგლებში ახორციელებს Covid-19-თან დაკავშირებული საჯარო ფინანსების, საჯარო შესყიდვების, მთავრობის ანტიკრიზისული გეგმის შესრულების, StopCov ფონდის ხარჯვისა და დონორთა დახმარების განაწილების მონიტორინგს.

პროექტის შუალედური ანგარიში მიმოიხილავს 2020 წლის ივლისი-დეკემბრის პერიოდში განხორციელებულ აქტივობებს, მონიტორინგის შედეგებს, ძირითად მიგნებებსა და გაცემულ რეკომენდაციებს.

ძირითადი მიგნებები

- ანტიკრიზისული ღონისძიებების განმახორციელებელი უწყებები, ხშირ შემთხვევაში, არახტულებილად, ან საერთოდ არ გასცემენ ისეთ საჯარო ინფორმაციას, რომელიც კორონავირუსთან ბრძოლის ფარგლებში უშუალოდ მათი საქმიანობის სფეროს წარმოადგენს და ღირებულია ანტიკრიზისული გეგმის შესრულების მონიტორინგის პროცესში.
- სამთავრობო ანგარიშებში სხვადასხვა ანტიკრიზისული პროგრამის შედეგები წარმოჩენილია იმ ფორმით, რაც საზოგადოებისათვის პროგრამის წარმატების შესახებ გადაჭარბებული წარმოდგენების შექმნას უწყობს ხელს.
- COVID 19-ის პერიოდში განხორციელებული სახელმწიფო შესყიდვების უდიდესი ნაწილი მიემართება კოვიდ სასტუმროებისა და კლინიკების მობილიზებაზე. მაგალითად, 21 მარტიდან 15 ნოემბრის ჩათვლით, სასტუმროებისა და კლინიკების მომსახურების შესყიდვებში 200 მლნ ლარამდე დაიხარჯა.
- ამ მიზნობრიობით განხორციელებული შესყიდვების უდიდესი ნაწილი ხორციელდება გამარტივებული წესით, ხოლო ცალკეული უწყებების მიერ ელექტრონულ სისტემაში ატვირთული გამარტივებული შესყიდვების ხელშეკრულებები საჯაროდ ხელმიუწვდომელია.

2020 წლის ანტიკრიზისული გეგმით, მოქალაქეებისთვის პირდაპირი დახმარებების სახით გათვალისწინებული იყო ერთი მლრდ. ლარზე მეტი, რაც მთლიანი **ანტიკრიზისული ფონდის 29.5%-ს შეადგენს**. ცალკეულ შემთხვევებში პირდაპირი დახმარება განისაზღვრა ერთნაირი მოცულობით, როგორც სოციალურად დაუცველი ოჯახებისთვის, ასევე მოსახლეობის მაღალ შემოსავლიანი ნაწილისთვის.

ანტიკრიზისული გარკვეული დახმარების პროგრამები მცირე მოცულობით იყო წარმოდგენილი და **შესაძლებელი იყო აღნიშნული დახმარებების მოცულობის და მიზნობრივი სეგმენტის ზრდა**. იმ ფონზე, როდესაც ბიუჯეტის ათვისება გარკვეული პროგრამების შემთხვევაში ვერ მოხერხდა.

საქართველოს სახელმწიფო ვალი 2020-2021 წლებში **მშპ-ს 60%-ს გადააჭარბებს**, რაც აღემატება „ეკონომიკური თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრულ 60%-იან ზღვარს.

განხორციელებული მონიტორინგის შუალედური შედეგების საფუძველზე, IDFI საქართველოს ხელისუფლებას მოუწოდებს:

- უზრუნველყოს პანდემიის ფარგლებში განხორციელებული აქტივობების და გაწეული ხარჯების შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა და პროაქტიული გამოქვეყნება.
- შემსყიდველმა ორგანიზაციებმა მაქსიმალურად შეამცირონ გამარტივებული შესყიდვების გამოყენება ისეთი მომსახურებისა და პროდუქტების შესყიდვისას, რომელთა საჭიროება წინასწარ ცნობილია და შესაძლებელია მათი დაგეგმვა და კონკურენტული პირობებით ჩატარება.
- სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტომ გაითვალისწინოს IDFI-ის რეკომენდაციები, რომელიც ეხება ელექტრონულ სისტემაში არსებული მონაცემების ღია, დამუშავებად ფორმატში განთავსებას, გადაუდებელი აუცილებლობით მოთხოვნილი გამარტივებული შესყიდვების SMP კოდების მითითების კონტროლს და სხვა.
- ახალი სამოქმედო გეგმის ფორმირებისას, მაქსიმალურად გათვალისწინებულ იქნას 2020 წლის ანტიკრიზისული გეგმის ფარგლებში, პროგრამების დაგეგმვასთან და განხორციელებასთან დაკავშირებით შუალედურ ანგარიშში მოყვანილი ფაქტორები, რაც ხელს შეუწყობს როგორც დახმარებების მოცულობის, ასევე მიზნობრივი სეგმენტის ეფექტიან ზრდას.
- ანტიკრიზისული გეგმის ფარგლებში შემუშავებული ნებისმიერი პროგრამის მასშტაბებისა და ეფექტიანობის შესახებ საზოგადოებას მიეწოდოს რეალობასთან შესაბამისობაში მყოფი მონაცემები, რაც გამორიცხავს პროგრამის ბენეფიციარებისათვის არასწორი მოლოდინების შექმნას.

ევროკავშირი
საქართველოსთვის
The European Union for Georgia

ინფორმაციის თავისუფლების
განვითარების ინსტიტუტი

ეს პუბლიკაცია შექმნილია ევროკავშირის მხარდაჭერით. მის შინაარსზე სრულად პასუხისმგებელია ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტი და შესაძლოა, რომ იგი არ გამოხატავდეს ევროკავშირის შეხედულებებს